

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Nagy temető utca 519.

Nagy M. könyvnyomda.

Hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

SZARVAS

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr —

Félévre ... 2 frt 50 kr —

Negyedévre 1 frt 25 kr. —

Egyes szám ára 5 kr. —

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukcs I. Wolzeile 6—8. Budapesten: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schwarz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Hausenstein és Vo ler (János Gyula) Dorottya-utca 8. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 1. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrahy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

Márczius 15.

Midőn a nemzet szabadság napja közeledik, lehetetlennek képzeljük, hogy minden magyar polgár bizonyos megilletődést ne érezzen lelkében, ha elgondolja hogy ez a nap az, mely szabaddá tette a gondolatot, szabaddá tette a magyart! Mert ne gondolják azt magyar véreink, hogy e hazában mindig polgár volt a polgár, s hogy minden időben bírta és élvezte ama jogokat, mint a szabadság biztosítékait, melyeket, bár elismerjük, hogy nagy, sőt keserves áldozatok árán birtokol és élvez ma.

Volt idő, pedig nem is oly régen mikor csak hatszázezer kiváltságos nemes volt ez a haza, csupán azok tekintettek polgároknak, azok élvezték a jog és kiváltság áldásait: ellenben maga a nép, az ország zöme, a rab-

szolgaságnak, a földesuri önkénynek bizonyos nemét türte és viselte.

Volt idő, mikor tiltva volt a szabad szó és gondolat, mikor az állami rendőrök bíralták és szabták meg: mit lehet és szabad a nép számára kinyomatni? mit lehet és szabad a népnek olvasni? A mikor a szabadbeszmék törlésre, a szabadszó vivői pedig rabságra voltak kárhoztatva.

De hála a nemzet ébredő szellemének, hála legyőzhetetlen erejének a szabadság akadályait lerombolta e nemzet lelkesedése és előretörő fejlődése, mely századokon át merészen dacolt az elnyomatás és szolgaság bilincseivel s 1848 márcz. 15-én a nemzet ifju leventéi letépték a nyugótt a nemzet testéről, szabaddá tették szent lelkesedésükben a gondolatot, szabaddá a sajtót, szabaddá a polgárt.

Ezért illik kegyelettel megemlékeznünk márczius 15-éről, melyen szabadságunk hajnala felvirradt. Ezért kell leborulnunk hálátelt kebellet a magyarak Istenének trónja zsámolyaúál, hogy minket a szabad magyar haza szabad fiaivá és polgáraivá teremtett.

Az apák tehát hagyományképen adják örökségbe e nap emlékét gyermekeiknek. Az anyák pedig a szeretet lángbetűivel égessék bele magzataik lelkébe: hogy kegyelettel gondoljanak a nagy időkre, mikor szabaddá lett a magyar s annak tudatában mint méltó polgárai e vérrrel szerzett hazának a lelkesedés erejével és melegségével csüggyenek a haza szolgaságán mindenha.

A szabadságért él hal a természetben minden élőlény mert, a teremő oltotta beléje annak szeretetét. Még a kis madár is ott a szabad ter-

TÁRCZA.

Hogy áll bosszút a czivis?

Hiába rázta esengettyűjét a jó öreg hecsületes elnök; hiába integetett fejével hogy az érdemes presbyterium fogja fel komolyan a helyzet jelentőségét, a kérdés fontosságát, hallgassák meg nyugodtan a szónokot s ne ingereljék közbekezlésökkel; akár csak a falnak beszélt volna, Minél jobban neki tüzesedett a beszédnek Makó Balint uram, a Santa-párt annál jobban lármázott s dehogy engedtek volna, hogy csendben nyugodtam adja elő mondanivalóját.

Hanem Makó Balint uram megszokta már az ilyesmit meg a városi közgyűlésekben, nem is igen hederített rá valami sokat. Csak a vállát vonogatta a lármára s ugy neki cesztette hatalmas torkát a beszédnek, hogy az előtte ülő egyházi atyák csak ugy kapdosták a fejüket a bömbölő hang elől. Megmondta a mi a szíven feküdt, hogy

Sánta Tamás uram azért kardoskodik annyira a piactér mellett, mert ott van a haza közelben s azért szeretné ha ott épülne fel az új templom, mert restelli a fáradságot arra, hogy akár a kis templomba akár a nagy templomba, járjon dicsérni az urat. Kéri tehát a presbyteriumot, hogy utasítsa vissza a Sánta-párt indítványát s építsék az új templomot a Czegléd-utczára, a hová a közvélemény is óhajtja, Mert nem lesz azon a templomon Isten áldása, ha amott épül fel tisztán érdekből és nem az Isten dicsőségére!

Nagy szó volt ez; olyan nagy, a milyent még senki sem mert a Sánta Tamás uram ökegyelmének a szeméi közé vágni. Támadt is reá olyan patália, hogy beillett volna akár a tisztelt Házba. A Sánta-pártiak felugráltak a székre s onnan fenyegették Makó Balint uramat, ki a nagy dicsőség érzetében kidüllesztett mellel vetette magát hátra karszékeiben, elégtelen inte helyeslést zugó pártjának,

Hiába tiltakozott a nehéz vád ellen Sánta Tamás uram, hogy Makó Balint uram hazudik mert éppen ő az, a ki a saját ér-

deleből beszélt ott léven a haza a Czegléd-utczában, nem használt semmit.

Maló Balint uramék most az egyszer többségben voltak. Ki mondódott tehát hogy az új templom ott épüljön fel a Czegléd-utca végén Makó Balint uramnak pedig még köszönetet is szavaztak, mikor kijelentette, hogy a templomépítéshez szükséges anyagot ő és párthivei ingyen fogják szállítani az építés helyére.

Sánta uram és párthivei bosszusan hagyták oda a közgyűlési termet. Nagy volt ez a vereség, olyan nagy, a milyen még nem szenvedtek a hentesek és mészárosok, sem a városnál sem az egyháznál.

No de se baj! — vigasztalta magát és társait Sánta uram, most az egyszer nekik állt a szekér rudja. Hanem megállj Makó Balint! ezt a csufszagot nem hagyom ennyire! Csak hadi építsék fel azt a templomot, Sánta Tamás tudni fogja a magaét.

Az új templomépítéshez aztán csakhamar hozzá is fogtak. Még a téligtető alá hozták s a másik évre nem maradt más, mint a sugar torony felépítése. Sánta Tamás gyakran el-eljarogetott az új templomhoz, nézegette, hogy halad a munka s ilyenkor mindig dörmögött magában valamit:

mészet ölen, Isten Templomában érzi boldognak magát, s ha fogságba tesszed, megreped kis szive a szabadság vesztés fölött érzett szörnyű fájdalmában.

Mennél magasabb értelmi képességgel ruházta pedig fel Isten az embert más lények felett, annál inkább kell becsülnie lelkének legdrágább kincsét a szabadságot mert csak szabad hazának lehet szabad népe, és szabad nép teheti nagygyá a hazát. Ellenben a szolgahad zsoldért adja bérbe a lelkét, ott van a hazája, a hol megfizetik szolgáléküségét a hol koncczal, tyukkal és kalácscsal készítik elő meggyőződését.

Ilyen nép ne legyen soha a magyar, hanem mint független lelkű polgára a hazának, szabadság-szeretben munkálja annak nagyságát s akkor megnyeri a szabadság Istenétől, hogy egykoron szabadföldben pihenjenek hamvai.

Lapszemle.

A „Szarvasi Lapok“ vezércikkében a márcziusi napok felett elmélkedik. Másodcikkében a piacról élő közönség érdekében ajánlja a szolgabírói hatóságnak, hogy szüntesse be d. e. 9 óráig a kofák vásárlását, illetve hasson oda, hogy ha a közönség drága pénzen is veszi élelmiszerét, legalább ne legyen ráutalva a kofák által meg nem vett maradékra.

A „Szarvas és Vidéke“ és a „Békés“ márczius 15-ike alkalmából alkalmi vezércikket ad.

Hm... hm... négy darab kell... Szépen fog hallatszani... Jó magasan lesz. Hanem hogy mi lesz jó magasan s mi fog szépen hallatszani, el nem árulta senkinek

Nem sokára aztán megtudta az egész város, hogy mivel akarja Sánta uram megtromfolni a mult évi vereséget.

A legközelebbi egyházi közgyűlésen mikor a főgondnok hivatalosan jelentette mennyire haladt a templom építése, fölállott Sánta Tamás uram s előbb egy megölő pillantást vetve régi ellenségére méltóságteljesen kezdett a beszédhez:

A mult esztendőben azt mondták itt rólam, hogy én tisztán érdekből akartam az új templomot a piacztérre. Pedig Isten látja lelkemet, hogy rossz szándék sohasem volt a szívemben. Hogyhát ezt a rágalmat igaznak ne vegye valaki; elhatároztuk a feleségemmel, hogy a toronyba szükséges négy új harangot, mi a saját költségükön fogjuk elkészíttetni. Tudja meg a világ, milyen igaz polgára vagyok ennek a nemes városnak s milyenne igaz hives valásomnak.

(Folyt. köv.)

Az „Oroszázi Ujság“ A tuberculosis rémületes terjedéséről vezércikkhez s annak óvszereit tárgyalja.

Az „Oroszázi Közlöny“ Békésmegye agrárszociális viszonyaival foglalkozik. A kik mezei munkásainkkal érintkeznek igen jól tudják, hogy valami árkádai hangulatban ezek nem leledzenek. A birtokos osztály sajátos uzsorája, természetesen itt-ott, mely a munkaerő kiszorolásában mutatkozik, mely ellen törvényeink védelmet nem igen nyújtanak, szedi fel az elégtelenséget, mely igaz, hogy csak lappang, de végre is zendülésig megnőhet. A mi mezei socialistáinknak nincs sajtója, de elveinek propogandát csinálnak egyes földbirtokosok a mikor tulfeszítik a hurt és a humanisztikus felfogást, érző szívet egészen nélkülözik.

H I R E K.

— Képviselőtestületi gyűlés lesz f. hó 17-én Targyisorozat. 1. A szarvasi főgym. folyamodványa a főjegyzői lak és beltelek adományozása iránt. 2. Deucensmid András csizmadia utcza, utbanyiló házrészének kisajátítása iránt kötött egység megerősítése. 3. A 76,000 frt regale kölcsön felvételéről előjárói jelentés. 4. Holub György és társai somorin utcza lakosok kérelme építkezési vonal megváltoztatása iránt. 5. Öcsöd átírata melyben országos vásártartásához hozzájárulást kér. 6. Jókai köszönő irata diszpolgárrá történt választásáért. 7. Liberális nagygyűlés végrehajtó bizottságának köszönő levele. 8. Gróf Bolza Pál kérelme az Annaliget melletti dülő-ut megszüntetése iránt. 9. Antal György és társai folyamodványa az ér-utca mellett körgátalacsonyabbra véle. 10. Bankó János közmunka mérseklési kérvénye. 11. Az aszfalt társasággal kötött építési szerződés bemutatása. 12. A vámház épületnek kertészlakul átadása. 13. A vármegeyi telefon felállításáról. 14. Előjárói jelentések

— A regale pénzek szétosztását hétfőn vagy kedden befejezik.

— A kereskedelmi minister a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérő iparok tárgyában alkotott, továbbá a heti vásároknak az idegen iparosok által való látogatása tárgyában módosított megyei szabályrendelet jóváhagyta

— A békésmegyei régészeti és történelmi egyesület f. hó 26-án Gyulán tisztújító közgyűlést tart.

— Kondoros község képviselőtestülete tegnapi közgyűlést tartott melynek tárgyai voltak: 1. Távbeszélő hálózat létesítésének tárgyalása és előfizetés felett határozat hozatala. 2. Ártézi kut létesítésére nézve előintézkedések tétele tárgyában határozathozatala. 3. A községi vagyonelettár vizsgálatra kiküldött bizottság javaslatának tárgyalása.

— A budapesti zene művészkör és az önkéntes mentő egyesület által rendezett nagy tréfás hangversenyen mint a fővárosi lapok írják Szendy Árpád zongoraművész városunk szülötte is részt vett egy különböző zenei stílusok szerint igen ügyesen variált témával.

— A mezőturi fiatalok f. hó 17-én

hangversenyt rendez. Műsor: Opera és operette részletek. Mascagnitól (Intermezzo 9. A paraszt becsület-ből) és Verőtől Roxelán keringő. Vécsei Arthur zenetanár. vezetése alatt előadja a gymnásiumi zenekar. 2. Aria »Tronbadourból.« Énekli dr. Kun Árpád, zongorán kíséri Győre Béla 3. Repülj feckém. Előadja: Tóth István, zongorán kíséri Rényi Mária. 4. Vig monolog Berczik Árpádtól. Szavalja: Kont Ilona. 5. Salon darab zongorán előadja: Paál Mariska 6. Magyar népdalok. Előadja a gymnásiumi zenekar 7. Ária a »Büvös vadász«-ból. Énekli: Rényi Mária, zongorán kíséri Győre Béla. 8. Rákóczi induló. Előadja a gymn. zenekar.

— Meghívó. A szarvasi főgymnásiumi önképző »Vajda-kör« ma d. u. 3 órakor a főgymnásium dísztermében nyilvános díszülést tart a következő műsorral: 1.) »Ima a hazáért« (Bánk-bánból) énekli a tanulók vegyes kara 2.) Alelnök-titkári megnyitó, előadja Picha József VIII. 3.) »A nemzethez« (Petőfi) szavalja Jurenák Lajos VII. 4.) »A nőszabadság« (Jókai), szavalja Exterde Kálmán br. VII. 5.) Részlet a pályanyertes műből: »Élet vagy halál« (Petőfi), szavalja Dancs Szilárd VIII. 7.) »Az elesettek álmát virrasztom« (Szász K.) szavalja Csillag Ernát VIII. 8.) »Hymnus« orgona-kísérettel énekli a tanulók vegyes kara. 9. »Tizenhárom« (Váradi) szavalja Picha József VIII. 10.) »Honvédek sirja felett« (Ábrányi E.) szavalja Kálmán Gyula VIII. Befejezésül: »Marseillaise« énekli. az ifjúság férfi kara.

— Új állatorvos Emmer Mór másodállatorvos állását f. hó 14-én elfoglalta.

— Szünidő. A főgymnásium és társ. leányiskola husvétii szünideje f. hó 18-án veszi kezdetét és tart 28-áig.

— A megyei telefonra újabban előfizettek: Dr. Salacz Oszkár 60 forinttal, Medveczky József Dr. Reisman Adolf és a Szarvasi Takarékpénztár 30—30 forinttal.

— Márczius 15-ének megünnepelesére Mezőtúron is buzgósággal készülnek. Az egyletek és kaszinók a saját helyiségekben ülik meg e nagy nemzeti ünnepet. A Kosuth-téren tartatni szokott nyilvános ünnepély szónoka Incze Béla tanár lesz. A főgymnásium önképzőköre díszüléssel ünnepeleli a nagy napot. Az ev. reform. templomban Turgonyi Lajos lelkész alkalmi imádságot fog mondani mely előtt és után a városi dalárda hazafias énekeket fog elzengeni.

— A megye fegyelmi választmánya f. hó 3-án tartott ülésében újlag foglalkozott a Viskovits-féle sikkasztási ügygyel. Érdemleges határozatot ez alkalommal hozott a választmány, amennyiben az ügyiratok a ministeri rendeletben előirt pótlások végett kiadattak a tisztii főügyésznek.

— Új alügyész. Ő felsége a király dr. Meszlényi Antal Endrődi albirót Gyulára kir. alügyésznek nevezte ki.

— Törvénykezés. A bgyulai kir. törvényszék Hanyecz T. András és István és István endrődi, lakosokat, kik, mint lapunk van annak idején közöltük Terray László szarvasi kir. bir. végrehajtót és Gláner Adolf ügyvédsegédet egy náluk fogantatni szándéolt végrj agyonütéssel fenyegettek, 2—2 évi börtönre és 5 évi hi a al z i é...

* CSARNOK. *

A tanítóképző-intézet

(Folytatás.)

— Vetromile kisasszony miért használnál ön honi czérnát? Nem tudja, hogy ehhez a munkához angol czérna kell? Micsoda gondatlanság ez? A kézimunkákkal manapság már igazán nem törődik senki. No, de majd vizsgálatkor következik a hadd el hadd.

És ez a két unalmas üres tejü teremtés, kinek szivét nem édesítette meg az anyaság, ez a két haszontalan győri asszony sorra járta az összes növendékeket mindenütt kesernyés sértő megjegyzéseket téve. Fitymáló hangjuk lenéző pillantásuk dölyfösségük ajkukon az utálat fintorgása, kiszámított előkelőségü mozdulataik és rubájuk pompája, mind csak arra való volt hogy megszomorítsa a növendékeket. Keserü egy óra volt ez. Akik tanulni akartak nem is nyulhattak a könyvükhöz az éhesek nem ehettek s a pad alá rejtve hevert eleségük. A főuri hölgyek végre megbírálták Izabella Diaz munkáját is s a szakállas püpos mély megvetéssel pillantott a vendéghajra. Az ajtóban a marchesa professzora hangon buzdító beszédet intézett az osztályhoz, kereken kijelentve, hogy az ilyen leányok, akiket szomorú sorsuk a tanítói pályára kényszerített, ne legyenek oly kevésbé, mint a fű etlen nők és ők kezzenek kinyerni az előkelő és nagytekintetű személyiségek elnéző jó akaratát, akik érettségük, háladatlanokért, fölládozzák magukat.

*

De Vincentis, a számvetés professzóra ez napon kimondhatatlan savanyu képpel jelent meg az osztályban. Tavasszal mindig szemgyulladást kapott és kék pápészemmel jár, de a mód nélkül gőzölög az üzleti usz. Botra támaszkodva biczegett gyapot sípkában, gyapot kesztyűben és deres szakálltarlója mindig idegesen rángatózott. De a leányok ma nem féltek tőle, mert a négyzetgyökvonást oly világosan megmagyarázta, hogy a nehéz feladatot csaknem mindnyájan tudták. És sajnálták is a beteges embert a min látszott, hogy mindene fáj. Jugiaone, miközben odaadta neki házi sapkáját, halkán kordozóskodott mintlétről. A professzor nagy kinokat szenvedett, de uralkodott magán s csak a szakálltarló mozgott egyre idefesebben. Feladni először De Sanctist hívta ki s mikor a leány hirtelen félbeszakította. Csak annyit mondott elé s mást szólított föl. Így történt ez aztán még vagy három növendékkel; a professzor, mihelyt áttá, hogy tudják a leckeit, helyükre küldte őket. Az egész osztályt valami matematikai boldogság főtá el s maga a professzor is szinte mosolyogva hallgatta a jó feleleteket. Két órákor, mikor még egy teljes óra volt hátra a leckeiből, De Vicentis lassan fölkelte krétát vett k... y öl görcsös kezébe és

számokat kezdett írni a fekete táblára:

— Valamely számnak a köbét úgy kapjuk meg, ha az első tagot...

Igy beszélt, beszélt, csodálatos világosan, határozottan. A táblán egyre több szám zárjel és gyökjel hemzsegett. A professzor pedig csak folytatta, mint egy vén masina amelynek a kerekei még mindég jók. Mikor hármát ütött az óra, elhallgatott és kiment. A leányok pedig látott szájjal bámulak a táblára.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend.

I. Szarvas-Mezőtúr

Induló-vonatok.

7415.	7411.	7413.
reggel	d. e.	d. u.
3.45.	9.33.	1.55.

Érkező-vonatok.

7416.	7412.	7414.
reggel	délbe	este
8.33.	1.21.	5.44.

II. Szarvas Mezőhegyes.

Induló vonatok.

8112.	8114.
reggel	d. u.
4 10	1.4. 3.

Érkező vonatok.

8111.	8113.
d. u.	reggel
1.42.	8.59.

Felelős szerkesztő: Mihálf József.

Társszerkesztő: Epstein Miklós.

Kiadó: Sápszky János.

Nyilttér.*)

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudóra, A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt másodvosa.

Dr. PETHŐ LIPÓT

fogorvos

Szolnok, Szapáry-utca 1505. Terebény-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz (Bromaehtyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlölteknek sem alakja sem tartalmáért nem vállal felelőséget A szerk.

A Borries-féle uradalmak igazgatója a Ecken-dorfban (Észak-Németország) tudomására jöven, hogy e...rfi répamag több...lyről... redeti vag javított ajánltatik. Kötelességének tartja tehát nevezett igazgatóság a gazdaközönség érdekében köztudomásra hozni hogy,

eredeti ecken-dorfi

takarmányrépa — mag

valódi minőségben

Ausztria-Magyarországban csak

MAUTHNER ÜDÖN

magkereskedésében

Budapesten

kapható, a menn... az ecken-dorfi uradalm... mint ez évben úgy 1893. évig csak egyedül ezen cégnek fognak répamagot szállítani, mely cég erre vonatkozó árjegyzéket kíván... je és érment...i.

A „SZARVAS”

számára hirdetések leg-
jutányosabban vétetnek
felakiadóhivatalban.

HÁZBÉRLET.
Roszjarovitz Jánosnál a pi-
acztéren van egy
üzleti helyiség,
Szt.-György naptól kiadó.
Feltételek megtudhatók a
tulajdonosnál.

2-2.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Hatóságilag engedélyezett végeladás

Hatóságilag engedélyezett végeladás

Van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmét feliivni, hogy
helyben Kossuth-tér özv. Berger Gyuláné urn" házban levő
férfi és női divat, szövet, béléssáru kalap, czipő, paplan és rövid áruk-
ban gazdagon felszerelt áru raktáramat.

1894. Márczius 1-től kezdődőleg

a gyári beszerzési áron alul is

Határozott áron készpénz fizetés mellett

Végkiárásítom

E kedvező alkalmat a közeli ünnepkörök teltin is,
azoknak kik a szép és jóminőségű árukat oly tetemesen olcsóbban szerezhetik
be a más árknál sokkal több is figyelembe ajánlan. bánt. vagy
mivel ezen végkiárás csak rövid ideig tarthat.

Ugyanitt, üzleti berendezések, egész új vertheim szekrény és házi bu-
torok is igen olcsón eladatnak.

tisztelettel

BESENCZKY KÁLMÁN.

6-10

Csak rövid ideig tart!